

Zápis č. 3 z jednání Meziresortní pracovní skupiny ve věci ÚMTO Heřmanice ze dne 20. 6. 2024

ORGANIZAČNÍ ÚDAJE

Místo jednání: Clarion Congress Hotel Ostrava

Datum jednání: 20. 6. 2024

Zúčastnění: Ing. Eduard Muřický, Ing. Pavlína Janiková, Ph.D., MUDr. Ivan Tomášek, Ing. Lucie Hellebrandová, Ing. Gabriela Babincová, Ing. Jan Filgas, Ing. Michal Rásocha, MBA, Ing. Radomír Štěrba, Ing. René Hellebrand, Ing. Martin Malíř, Ing. Adam Foniok, Ing. Jan Kresta, Ing. Eduard Ježo, Ing. Martin Zemek, Ing. Pavlína Sniegoňová, Ing. arch. Cyril Vltavský, MPA, Ing. Daniel Grůza, Mgr. Jan Kresta, Ing. Ondřej Černý

Zúčastnění on-line: RNDr. Marcela Blahutová, p. Richard Příbyl

Přizváni: Ing. Ludvík Kašpar, Ing. Rostislav Dudáš, Ing. Václav Dorazil, Ph.D., MBA, JUDr. Zbyněk Bidzinski, Ing. Pavel Malucha, Ph.D., Ing. Pavlína Sachová, Ph.D., prof. Ing. Stanislav Mišák, Ph.D. (VŠB-TUO), Ing. Luboš Štancl (AZ Geo)

Omluveni: Ing. Jaroslav Fikáček, Ph.D., JUDr. Ing. Petr Bejček, Mgr. Martin Daněk, Mgr. David Surý, Ing. Vladimír Šanda,

Jednání řídil: Ing. Eduard Muřický, vrchní ředitel Sekce hospodářství, MPO

Zápis zapsal: Ing. Pavlína Sachová, Ph.D. a Ing. Pavlína Janiková, Ph.D.

Zápis (bez podkladů k jednání) je zúčastněným i přizvaným členům porady rozeslán elektronickou poštou a bude uložen na sdíleném cloudu.

Podklady k jednání: materiály dostupné na sdíleném cloudu.

1 Kontrola plnění úkolů vyplývajících z předchozích jednání

Číslo zápisu/ číslo úkolu	Stručná charakteristika úkolu	Odpovědný za plnění	Stanovený termín	Skutečnost (splněno/nesplněno/trvá)
1/1	Vytvoření sdíleného cloudu, zpřístupnění členům MPS a nahrání požadovaných materiálů (starší analýzy, analýza AZ-GEO)	s. p. DIAMO	13. 3. 2024	splněno
1/2	Zaslání slovního komentáře (pozice, kompetence, role, příp. návrh řešení problematiky) Ing. Vladimíru Šandovi	Členové MPS	18. 3. 2024	splněno

Číslo zápisu/ číslo úkolu	Stručná charakteristika úkolu	Odpovědný za plnění	Stanovený termín	Skutečnost (splněno/ nesplněno/ trvá)
1/3	Vypracování rešerše ze starších analýz s mapou – Objektivní skutečnosti (jen fakta bez závěrů DIAMO, s. p.), s důrazem, aby text byl srozumitelný i laické veřejnosti	s. p. DIAMO	18. 3. 2024	splněno
1/4	Vypracování prezentace k analýze AZ-GEO, která by se prezentovala na jednání dne 25. 3. 2024	s. p. DIAMO	20. 3. 2024	splněno
1/5	Vyhodnocení slovních komentářů od členů MPS a na jejich základě vypracování podkladu sloužícího pro další jednání a umístění na sdílený cloud	MPO	21. 3. 2024	splněno
2/1	Uložení prezentace společnosti AZ-GEO na sdílený cloud.	s. p. DIAMO	27. 3. 2024	splněno
2/2	Nadefinovat pozici s. p. DIAMO k nádrži K1.	s. p. DIAMO	20. 6. 2024	splněno
2/3	Vložení zápisu z jednání podvýboru na sdílený cloud.	MPO	10. 4. 2024	splněno
2/4	Vložení závěrů členů MPS z 1. jednání na sdílený cloud.	MPO	27. 3. 2024	splněno
2/5	Reakce pro média z pozice nezávislé organizace (ČHMÚ). Námět na MŽP zašle Ing. Šanda.	MŽP	20. 5. 2024	splněno

2 Informace

Jednání Meziresortní pracovní skupiny bylo zahájeno v 9.05 hod Ing. Muřickým, který 3. jednání MPS uvedl. Na úvod jednání proběhla kontrola plnění úkolů – všechny úkoly byly splněny. Po úvodním jednání bylo předáno slovo Ing. Kašparovi k uvedení prezentační části.

Prezentační část:

- **Prof. Mišák z VŠB-TUO přednesl prezentaci o výzkumném projektu Teplo z haldy.**

Proběhla mezi členy PS diskuse:

- k problematice „injektáž versus sarkofág“, kterou vyvolal VŘS Muřický. Za s. p. DIAMO se vyjádřil k prezentaci Ing. Kašpar, který uvedl, že injektáž by musela být velmi hustá tudíž velmi drahá a dále, že utěsnění haldy vytváří mimo jiné zásobník tepla.
Prof. Mišák sdělil, že vrty by musely být vzdáleny co 5 m od sebe. Dále Profesor uvedl, že i když bude vybudovaný sarkofág bude docházet k ochlazení haldy a že sarkofág je vlastně taková velká baterie, kterou bude vhodné využít v okolí haldy na teplo a ohřev teplé vody – je zaručen rovnovážný výkon 5 kW 24 hod/7 dní v týdnu.
- k materiálu použitému na obsyp vrtů. Vyjádření prof. Mišáka – prezentované ukázky byly pouze zkušební vzorky. Štěrka byl pro testovací variantu nejjednodušší variantou. V dalším projektu se budou projektovat různé materiály.

Ing. Kašpar upřesnil, že bude těsnicí vrstva se stabilizátorem - cementopolílková směs.

- k souvislosti projektu s eliminací negativních vlivů haldy. Vyjádření prof. Mišáka: projekt pomůže využít teplo z haldy a zároveň může přispět k ochlazování termických procesů ve střední části odvalu, tedy pozitivně působit i v rámci sanace odvalu.

- **Ing. Štancl za společnost AZ GEO přednesl prezentaci k Multikriteriální analýze ÚMTO Heřmanice. Bylo představeno 5 variant [pod označením: 0), 1), 2), 3), 4)]**

Proběhla diskuse:

- k tématu, zda řeší některá z variant tlakovou penetraci jako u např. milánských stěn? Vyjádření: Tato varianta nebyla řešena, ale tlaková penetrace by opět narážela na finanční stránku. Identifikovat přesně ohniska v haldě je hodně složitá problematika – bylo by zapotřebí velké množství vrtů.
- k doporučené variantě a specifikaci k překryvu sarkofágu.
Na základě výsledků z multikriteriální analýzy je preferovaná varianta č. 3), kdy výsledný sarkofág lze osázet mělce kořenicími rostlinami. Tato varianta předpokládá nejmenší zásah do hořící hlušiny a tím je nejvíce environmentálně přijatelná. Zdůraznila se v diskuzi skutečnost, že je důležité co nejméně do haldy zasahovat, aby nedocházelo k přísunu kyslíku a tím většímu hoření, a tudíž znečištění ovzduší = cílem je haldu, co nejvíce utěsnit a co nejméně kopat. Opět se zdůraznilo, že lze tuto variantu využít také pro projekt na využití tepla prezentovaný prof. Mišákem.
- k tloušťce sarkofágu – s. p. DIAMO uvedl, že jako vzor lze vzít haldu v Němcích, kde je tloušťka sarkofágu 0,7 m
- k majetkoprávním vztahům – také se zdůraznila skutečnost, že je nutné vyřešit majetkoprávní vztahy, případně vyvlastnit pozemky.
- k územnímu plánu o možnostech domluvy s vlastníkem pozemků. Magistrát města Ostravy bude předkládat požadavek na změnu územního plánu, ke kterému bude nutná součinnost se s. p. DIAMO v rámci specifikace požadavku. MMO je schopen zařadit ÚMTO jako všeobecně prospěšnou stavbu. Další možností je změna před standardizací, kde by byla nutná součinnost Krajského úřadu pro Moravskoslezský kraj.

Následovalo shrnutí variant, resp. zvolené varianty VŘS Muřickým, ředitelem Kašparem, panem Vltavským, panem Filgasem i dalšími členy MPS:

- časový harmonogram je 10,4 let
- využití tepla z haldy k rozvodu tepla ohřevu teplé vody v nejbližším okolí haldy
- cena, která je cca 2,5 mld.
- je to nejefektivnější varianta
- u všech variant je nutné řešení sanace haldy na cizích pozemcích, než jsou pozemky státu
- během těch 10 let bude halda utěsněná, budou minimalizovány emise
- následný projekt bude zaměřen mimo jiné i na způsob rekultivace
- součinnost MMO ve věci ZÚR ve věci případného vyvlastnění pozemků (sanace haldy je veřejně prospěšná stavba) – ze strany s. p. DIAMO musí vzejít podnět ke změně územního plánu
- součinnost s MSK – najít shodu i politickou
- sanační práce začnou na pozemcích, které jsou s. p. DIAMO, resp. státu

- **Ing. Dorazil, Ph.D. za s. p. DIAMO přednesl prezentaci o sanaci odvalu v Němcích (jako reference pro využití metody sarkofágu na území ČR).**
Proběhla diskuse k těsnicímu materiálu, který by se využíval na Haldě Heřmanice. Existují i jiné materiály než popílek, ale finančně nákladnější. Tato problematika bude dále řešena v projektu sanace.
- **Vizualizace s krátkým zjednodušujícím pohledem na výsledný stav preferované varianty.**
Proběhla diskuse také ohledně nádrže K1, kdy ředitel Kašpar objasnil, že v tomto případě se jedná o starou ekologickou zátěž, která bude řešena MF z finančních prostředků z tzv. Fondu privatizace.
- **Ing. Hellebrandová ze Zdravotního ústavu v Ostravě přednesla prezentaci o rozšířeném kontinuálním monitoringu ovzduší v přilehlých obcích, konkrétně Vrbice a Muglinov.**

V 10:50 hod. se k jednání osobně připojil ministr průmyslu a obchodu Ing. Jozef Síkela. Pan ministr poděkoval členům MPS za čas věnovaný dané problematice. Uvedl důvod zřízení MPS jako poradního orgánu k zajištění přijetí co nejlepší varianty sanace s přihlédnutím k lokalitě a budoucímu využití ve prospěch obyvatel. Dále uvedl, že záměrem bylo, aby členové MPS nebyli politicky zaměřeni, což mělo zajistit transparentnost a nezávislost komise. Již nyní je k dispozici celá řada závěrů a prokázalo se, že řada závěrů byla mediálně zdramatizována a tato sdělení se nepotvrdila. Nalezená řešení bude s. p. DIAMO schopen realizovat po další komunikaci s MF, se kterým se hledá shoda na podobě financování. Dle vyjádření pana ministra se musí rozlišit politický a odborný názor, kdy MPO bude preferovat názor odborníků. Ministr Síkela chtěl být seznámen s plusy a mínusy jednotlivých navržených variant řešení sanace ÚMTO. Následně se několikrát dotázel všech členů MPS, co by odborného poradního orgánu, kterou variantu doporučují a jestli je některý z členů pro jinou variantu než pro tu, která je MPS doporučená. Ani jeden z členů nebyl pro jinou variantu. Následně ministr průmyslu a obchodu zdůraznil, že stejně jako členové MPS se postaví za preferovanou variantu.

Ing. Muřický shrnul pro pana ministra průběh jednání MPS, především shodu komise na preferované variantě č. 3 jako vybrané nejvhodnější variantě sanace.

Ing. Kašpar se vyjádřil k variantě, kterou s. p. DIAMO doporučuje, a představil panu ministrovi její základní parametry, včetně legislativní problematiky. Zmíněna byla problematika EIA, nejednoznačná příslušnost ke stavebnímu úřadu a vlastnické vztahy.

Pan ministr podpořil jednání s. p. DIAMO a Magistrátu města Ostravy ve věci změny územního plánu, která spočívá v zařazení stavby jako „veřejně prospěšná stavba“ z toho důvodu, aby se v případě nutnosti realizace části sanačního zásahu na cizích pozemcích, a v případě nenalezení dohody s vlastníkem pozemku, mohlo využít institutu vyvlastnění v souladu se zákonem č. 184/2006 Sb. (zákon o vyvlastnění).

Proběhla diskuse k medializaci a přípravě mediální komunikace. Vyjádření: MPO ve spolupráci se s. p. DIAMO připraví mediální komunikaci. Je potřeba se připravit na reakci veřejnosti a argumenty přetransformovat do formy srozumitelné pro laickou veřejnost.

Ing. Babincová dále informovala o petici pana Michaliska, která bude projednána na Radě města dne 26. 6. 2024, která bude dále postoupena na ministerstvo. Petice pana Michaliska požaduje řešení formou varianty č. 4, která by měla mimořádně negativní následky pro okolí (výrazné zhoršení imisní situace spojené s odtěžbou materiálu a s pohybem těžkých strojů, aktivace termiky, zátěž komunikací při odvozu) a je nevyhovující z dalších environmentálních pohledů (fakticky pouze přesun odpadů z jednoho místa do druhého). Dále Ing. Babincová informovala o stížnostech občanů. Tyto stížnosti se vždy týkaly činnosti soukromého subjektu a nejednalo se o činnost s. p. DIAMO.

Vyjádření členů MPS k 1. a 2. jednání

Nikdo z přítomných členů se již dále nevyjadřoval.

Různé

Nikdo z přítomných členů se již dále nevyjadřoval.

Závěry a stanovení termínu dalšího jednání

Bylo dohodnuto, že další jednání MPS se uskuteční dne **5. 9. 2024 od 9:00 hod.** v Ostravě (místo bude upřesněno).

3 Úkoly

1. Uložení prezentací na sdílený cloud, včetně prezentace z odvalu Libušín.
O: MPO (ve spolupráci se s. p. DIAMO) Termín: 10. 7. 2024
2. Připravit podklady pro MMO a zahájit jednání související s možnou změnou územního plánu.
O: s. p. DIAMO Termín: neprodleně
3. Připravit komunikaci = argumentaci pro media i veřejnost (vstřebatelnou pro běžného občana)
O: MPO (odbor komunikace ve spolupráci s odborem hornictví a surovinové politiky) a s. p. DIAMO Termín: neprodleně

Schválil: Ing. Eduard Muřický, VŘ Sekce hospodářství MPO

